

Metsä = energiaa

Monet meistä virkistäytyvät metsässä ja saavat tästä energiaa. Toisaalta metsien puubiomassasta on kautta aikojen tuotettu lämpöä, valoa ja voimaa. Kumminkin tavat hyödyntää metsäenergiaa näyttävät olevan selvässä kasvussa.

Yksi osoitus ensin mainitusta on vaikkapa se, että tällä vuosituuhannella kansallisuistojemme kävijämäärät ovat lähes tuplaantuneet. Kaupungistuva, vaurastuva ja vanheneva väestömme tuntuu kaipaavan yhä enemmän metsien virkistyspalveluja.

Metsien virkistyskäyttö tapahtuu nykyään pääasiassa jokamiehenoikeuksista nauttimalla. Siksi emme tiedä tarkkaan, kuinka paljon ihmiset olisivat siitä valmiita maksamaan. Erilaisten tutkimusten perusteella voi esittää varovaisen arvion, että kyseessä on ainakin miljardin euron arvo.

Jatkossa yhä suurempi osa tästä arvosta välittyy markkinoiden kautta. Metsiin liittyvä matkailu ja yrittäjien tarjoamien virkistyspalveluiden tarjonta lisääntyvät. Kyse voi olla vaikkapa majoitus- ja ravitsemuspalveluista, hiihtoladuista, vaellusretkistä, koiravaljakkoajeluista ja metsästyksestä sekä niihin liittyvistä opastuspalveluista.

Metsänomistajille ollaan myös entistä useammin valmiita maksamaan siitä, että he vuokraavat näihin palveluihin metsiään. Aivan kuten maksamme asuntojemme pattereiden latauksesta energiayhtiöille, maksamme omien pattereidemme latauksesta metsänomistajille. Tosin virkistyspalvelun tarjoajien välityksellä.

METSIEMME ENERGIAVARAT PÄÄTYVÄT yhä useammin myös asuntojemme pattereihin. Arvioiden mukaan nykyään noin puolet Suomen puunkäytöstä liittyy energian tuotantoon. Suurelta kuulostavan luvun taustalla on erityisesti metsäteollisuuden omia prosessejaan varten tuottama energia. Sellun, paperin ja sahatavaran valmistamiseen tarvitaan energiaa, ja sitä saadaan myös polttamalla puukuituja muodossa tai toisessa.

Lisäksi puuta käytetään kaukolämmön ja sähkön tuottamiseksi sekä kotipoltossa. Viime mainittu voi joissakin tapauksissa

EEVA OINONEN

Vieraskynä-artikkelin kirjoittaja, erikoistutkija Lauri Hetemäki työskentelee Metsäntutkimuslaitoksessa.

Aivan kuten maksamme asuntojemme pattereiden latauksesta energiayhtiöille, maksamme omien pattereidemme latauksesta metsänomistajille.

tarkoittaa alkoholin valmistusta, mutta pääasiassa kyse on asuntojen, maatilarakennusten ja saunojen lämmittämisestä.

Jyväskylä, Lappeenranta ja Pori ovat esimerkkejä kaupungeista, joihin on parhaillaan valmistumassa iso biovoimalaitos. Näiden ja muiden Suomessa rakennettavien uusien voimalaitosten yksi tärkeä raaka-aine on metsäbiomassa. Se voi olla metsähaketta, kantoja, harvennuspuita, sahan ja sellutehtaan puunkuorta, pellettejä sekä jatkossa myös kuitupuuta.

Suomessa on noin viiden vuoden kuluksena todennäköisesti myös sellu- ja paperitehtaita, joissa metsäteollisuustuotteiden lisäksi valmistetaan biodieselin raaka-ainetta. Saha- ja vaneriteollisuus eivät nekään jää sivustakatsojiksi energiantuotannossa. Biovoimaloita ja pellettitehtaita tulee niiden yhteyteen selvästi nykyistä enemmän. Kehitystä voivat jouduttaa poliittiset tukitoimet, mutta viime kädessä sitä ohjaavat markkinat.

VUONNA 2020 TILANNE voi hyvin olla sellainen, että Suomen puunkäytöstä kenties jopa 65–70 prosenttia päättyy energiaksi. Kun maailmanlaajuisesta lamasta aikaan selvittää, öljyn ja energian hinta lähtee jälleen nousuun. Yhdysvaltain energiavirasto arvioi, että jo vuoden 2010 aikana öljyn hinta nousee selvästi ja päättyy ennen pitkää pysyvästi yli sadan dollarin tynnyrihintaan. Energian hinnannousu tekee metsäbiomassan energiakäytön yhä kannattavammaksi.

Talouselämyksen hillitsemiseksi ovat pian edessämme entistä voimakkaampia ja kalliimpina. Tämän seurauksena myös hiilidioksidipäästöjen hinnat tulevat kohoamaan monikertaiseksi nykyisestä. Sekin tekee metsäbioenergian käytön ja tuotannon yhä houkuttelevammaksi.

Näiden lisäksi koko joukko muitakin tekijöitä, kuten energiahuoltovarmuus, EU:n energiapolitiikka, aluepolitiikka ja teknologian kehitys, ajavat kehitystä kohti kasvavaa metsäenergian tuotantoa.

Tulevaisuudessa metsät ovat yhä suuremmissa määrin sisäisen ja ulkoisen energiamme aarre.

LAURI HETEMÄKI